

Tiffamari Marttinen

ROHKEUSLEIKIT

Tittamari Marttinen

Rohkeusleikit

SAGA Egmont

Rohkeusleikit

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2007, 2021 Tittamari Marttinen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728046845

1st ebook edition

Format: EPUB 2.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Ensimmäinen luku

Ronja seiso i kioskin pyöreiden lasipurkkien edessä valitsemassa karkkia. Hän ojensi myyjälle rahat, otti pussinsa ja hyppäsi pyörän satulaan.

Hän söi aina karkit kerralla, jauhoi niitä niin pitkään, että tuli paha olo. Hän ahmi ja hotki. Sitkeä ja venyvä sokeritahna pyörähteli suussa ihanasti, sitten sitä alkoi vihata. Hän tunki karkkeja suuhunsa, vaikka niitä ei tehnyt enää mieli. Suupieliin kertyi tahmeaa sylkeä.

Ronja pyöräili kylällä ja viivytteli kotiin menemistä. Sivukirjasto oli auki. Hän poikkesi sinne, löysi pari uutta nuortenkirjaa ja latoi ne lainausautomaatin eteen. Hän näki rinnakkaisluokan tyttöjä sohvalla selaamassa englanninkielisiä lehtiä. Ne kyselivät, mitä hän tekisi kesällä. Ronja kohautti harteitaan, hän ei ollut suunnitellut mitään erikoista.

Hän kävi kenkäkaupassa sovittelemassa sandaaleja. Hän kurkkasi ruokakaupan aulaan, olisiko Kalle pelaamassa hedelmäpeliä. Ei sentään: tänään Kallekin oli mennyt korisharkkoihin.

Ronja oli syönyt pussin tyhjäksi ennen kuin pääsi kotiin asti. Enää muutama päivä koulua. Kasiluokan tehtäväkirjat voisi pinota ullakolle muiden muistojen joukkoon.

Hän oli odottanut loman alkamista, Ainon antamaa ruusua, suvivirttä, yöllisiä uimaretkiä parhaan ystävänsä Johannan kanssa, kylällä pyörimistä. Marjojen poimimista. Viikonloppuja Ainon sukulaisten mökillä.

Kotiin päästyä kaikki muuttui. Elämä meni uusiksi.

Ronja oli aina tiennyt, että Kirsi ei ollut hylännyt häntä. Hän ei ollut koskaan tykännyt orpotyttökirjoista, joissa ensin eletään vuosikausia kurjuudessa, ja lopulta oikea äiti tai isä kumminkin löytyvät jostain, päähenkilö tempaistaan pois ahtaista nurkista nöyryytysten keskeltä ja heitetään keskelle ylellistä elämää, rikkauksiin ja yltäkylläisyyteen. Mutta hän oli tiennyt koko ajan, että Kirsi haluaa hänet takaisin ja että he alkavat elää omaa, yhteistä elämäänsä.

Kaikkina niinä vuosina, jotka Ronja oli asunut Ainoäidin luona, Kirsi oli kyläillyt joka toinen kuukausi, yleensä lauantaisin.

Pari kertaa se oli jättänyt tulematta, mutta selitys oli saapunut tekstiviestinä, ja seuraavana lauantaina Ronja oli saanut extra-lahjoja, kaikkia hemmottelujuttuja, niin ettei ollut enää viitsinyt tivata, missä Kirsi oli ollut ja miksi se ei ollutkaan päässyt.

Ronja ei itsekään erityisemmin tykännyt asioista, jotka oli pakko tehdä. Hän toivoi, ettei Kirsistä ikinä tuntunut siltä, että Ronjan luona piti käydä, vaikka ei olisi huvittanut. Kirsi vakuutti hänelle, ettei ikinä ollut ajatellut niin, mutta joskus sen oli kai täytynyt pakottaa itsensä tulemaan. Joskus sen silmät olivat punareunaiset ja tukka rasvainen. Sen hengitys haisi pahalle. Silloin se oli tavallista innokkaampi, halusi nähdä Ronjan kouluvihkot ja luokkakuvat, käsialan ja tarrakokoelman.

Joskus Kirsi oli tehnyt yllätysvierailujakin, vaikka Aino oli antanut ymmärtää, että kaikesta pitäisi sopia etukäteen.

Eniten Ronjaa ärsytti Kirsin mielistelevä käytös. Ei Kirsin olisi tarvinnut käyttäytyä sillä tavalla. Hymyillä ihan mielipuolisesti Ainolle, poskilihakset krampissa. Se varoi jokaista sanaansa ja elettään. Ronjalle se kantoi nöyränä kaikkea ihanaa ja tarpeellista, onki kassistaan

huulikiiltoja, korviksia, hajuvesiä, kynsilakkoja, vöitä, merkki-T-paitoja, farkkuja, ja seurasi vaivihkaa, pitikö Ronja lahjoista oikeasti vai hämäsikö sitä.

Ronja oli hyvä esittämään iloista.

Ainolle Kirsi selitti syyllisenä, että sen mielestä oli vain niin ihanaa ostella kaikkia tyttöjen juttuja.

Aino ei paheksunut mitään ääneen. Ei sen tarvinnut. Se määräsi muutenkin kaikesta. Se oli määräilyfriikki. "Kun minä sanon jotain, minä myös tarkoitan sitä." Että Ronja välillä vihasi sitä äänensävyä. Aino sai sosiaaliviranomaisetkin ensin säpsähtämään ja sitten vilkaisemaan sitä ihailen.

Ja miten usein Ainon katseessa välähti ylpeys. Se pärjäsi Ronjan ja Emmin kanssa. Se oli ylpeä paitsi itsestään myös heistä, tytöistään.

Emmi oli tokaluokalla ja pieni kuin keijukainen. Ronja oli Emmin varasisko. Emmin oikea isosisko oli pitänyt Emmistä huolta silloin, kun ne kaksi olivat vielä asuneet niiden biologisen äidin luona. Niihin verrattuna Ronja oli päässyt helpolla. Niiden äiti oli viipynyt kaupunkiretkillään päiväkausia ja palannut kotiin sekavana, ei tuntenut omia lapsiaan, kohteli niitä kuin vieraita tai kuin vihollisia. Isosisko oli suojellut Emmiä, asettunut kilveksi sen eteen, ettei äiti eikä kukaan muukaan ollut yltänyt läpsimään sitä poskille tai pakaraille. Eikä juoksuttamaan sitä asioillaan - Emmi kun oli niin kiltti ja hyväntahtoinen, että yritti parhaansa toteuttaakseen äitinsä järjettömätkin toiveet.

Ronjasta oli tullut Emmin isosisko siinä vaiheessa, kun Emmin oikea sisko oli mennyt kihloihin ja halunnut oman kodin. Ainon luona Emmi oli rauhallisempi ja iloisempi kuin missään, vaikka olihan sillä tietysti ikävä siskoaan.

Sinä päivänä, kun kaikki muuttui, Ronja tuli koulusta kotiin suupielet tahmeina ja haaveili uusista sandaaleista,

Hän oli saanut englannin viimeisistä kokeista ysi plussan. Se oli ihan sensaatiomainen juttu, mutta kyllä hän oli niihin pöntännytkin. Oli peittänyt leffoista tekstitykset ja opetellut ulkomaisten biisien sanat ulkoa ja kääntänyt niitä iltaisin sanakirjan kanssa.

Ronja heitti repun eteisen lattialle ja ripusti takin naukaan. Kotona tuoksui korvapuusteille. Hän kaiveli enkun paperin repun sivutaskusta.

- Ronja, tule heti pöytään, ettei kaakao jäähdy, Aino pyysi.

Emmi istui jo siellä. Se oli aina kotona ennen häntä, koulutaksi toi sen suoraan portille. Emmillä oli päällään violetti pusero, jonka Ronja oli antanut sille joululahjaksi. Tekotimantit oli ommeltu sydämen muotoon. Emmin poskipäissä oli kimalletta ja korvissa kristallinapit. Koulussakin Emmiä sanottiin Keijuksi. Se rakasti kaikkea kaunista ja kimaltavaa. Ronja puolestaan rakasti Emmiä niin, että halusi aina rutistaa tytön syliinsä ja tuntea sen litteän, kevyen vartalon itseään vasten.

Ronja heilutti koepaperia Ainon silmien edessä. Kynsilakka oli lohkeillut.

- Älä pure kynsiä, Aino sanoi automaattisesti.

Ainolla tuntui olevan päässään valmiiksi päivitetty lomake siitä, mitä piti ja mitä ei saanut tehdä.

- Näin enkun open käytävällä ja se lupaili, että numeroni nousee kasiin, Ronja kertoi.

Hän selosti muutakin, mutta Aino ei kuunnellut.

- Ronja, et arvaa mitä on tapahtunut, Aino sanoi, ei katsonut häntä, vaan puhui maustehyllyn valkopippurille.

Ronja kohautti hartioitaan. Toinen spagettiolkain valahti alas, hän korjasi sen, maistoi kaakaota ja poltti kielensä.

- Sinä muutat Kirsin luo, Aino sanoi. - Heti kun loma alkaa. Soittivat uutisen ensimmäisenä minulle. Päätös on

tehty eilen.

Onko pakko?

Ronja häpesi ajatusta. Koko sen ajan, jonka hän oli ollut Ainon luona, hän oli toivonut toivonut toivonut vain sitä, eikä mitään muuta. Hän oli toivonut pääsevänsä takaisin Kirsin luo. Joka kerta kun Kirsi oli käynyt kylässä, tuonut karkkia ja Demi-lehtiä ja geelikyniä ja kaikkea. Se oli ollut aurinkoinen ja antanut taskurahaa, ja joka kerta se oli luvannut, että ihan kohta me asutaan taas yhdessä, Ronja oli luottanut siihen.

Kunhan Kirsi saa töitä. Kunhan sitä ja kunhan tätä. Se kertoi sitä kuin päättymätöntä tarinaa. Kunhan se saa uuden asunnon. Kunhan sillä on poikaystävä. Kunhan se on laihtunut pari kiloa. Kunhan sen tukka on värjätty. Kunhan sen oma elämä on kunnossa.

Ronja halasi Ainoa lujasti. Aino halasi takaisin. Se varoi visusti paljastamasta ajatuksiaan. Eipä Ronjakaan saanut heti sanottua mitään.

Ronja oli asunut Ainon luona kymmenen vuotta eli reilusti yli puolet elämästään. Hän tykkäsi Ainosta ja Emmistä hirveästi. Ainolla oli ollut välillä muitakin sijaislapsia, mutta Emmi oli aina ollut Ronjan suosikki. Hän muisti, miten se oli istunut vaaleanpunaisessa yöpaidassaan hänen sylissään, vaikka oli jo pitkä tyttö. Hän oli vääntänyt sen tukkaa saporille, se oli nauranut hänelle. Se oli nauranut hänelle, vaikka sen posket olivat olleet söhröisessä ihottumassa ja sen nenä oli vuotanut aina, ihan aina. Ja Ronja oli ollut ainoa, joka tiesi Emmin salatutista. Kuusivuotiaana se oli vielä piilotellut vanhaa tuttia tyynynsä alla ja imenyt sitä unta odotellessaan.

- Muuttaako Emmikin oman äitinsä luo? Ronja kysyi.

- Ei, Aino sanoi ja nauroi varovasti. - Emmin koti on täällä.

Ronja pyörähteli ympäri keittiötä, olo oli äkkiä kevyempi kuin pitkään aikaan.

Aino oli huippuihana. Tietysti. Mutta ei hän sen tytär ollut. Hän ei ajatellut sitä äitinä. Se piti hänestä huolta, se oli tärkeä ja hän tykkäsi siitä, mutta siksi että se oli hänen velvollisuutensa.

Oikeat äidit olivat toisenlaisia. Toivat lahjoja. Polttivat ketjussa, laihduttivat, juhlivat, olivat ihailun kohteena, käyttivät korkokenkiä ja aurinkolaseja, nauroivat, nauroivat, tuhlasivat rahansa kunnes edes bussilippuun ei ollut varaa, ei leipään eikä makaroniin.

Äidit olivat naisia, niillä oli tähdet tatuoituna silmäluomiin, huulissa ja rinnoissa silikonina, tukka kirjava kuin ilotulitus. Ne karistivat tuhkaa ympärilleen ja nauroivat, nauroivat maailman loppuun asti. Ronja oli kirjoittanut sellaisen aineen tokaluokalla. Opettaja ei ollut lukenut sitä ääneen. Ronja oli kirjoittanut tekstin äitienpäiväkorttiin. Äidistä oli ollut ihanaa saada sellainen kortti.

- Ei tämä ole vielä ihan lopullista, Aino sanoi. -
Katsotaan, miten teidän elämä alkaa sujua.

Voisiko Ronja muka palata Ainon luo?

Hän hotkaisi korvapuustin, mutta suussa maistui edelleen salmiakki. Hän ryntäsi huoneeseensa. Pitäisi hakea lähikaupasta banaanilaatikoita.

Emmi purskahti itkuun.

- Mä en halua, että Ronja lähtee, se nyyhkytti.

- Me kutsutaan Ronja kylään, Aino rauhoitteli.

Emmi kieppui Ronjan perässä, tarttui hänen kaulaansa ja jäi siihen roikkumaan. Ronjan silmiin tulvi kyyneleitä, hän räpsytti niitä pois, mutta niitä kiertyi tiuhasti silmäkulmiin, kuumia ja pyöreitä kuin helmet. Suolaisen veden helmet. Ronja pyyhki niitä kämmenselällä, ne imeytyivät hihansuuhun ja katosivat.

- Haluatko sä tosiaan lähteä? Emmi kysyi.

Ronja nyökkäsi. Haluan ja en halua. Mun vain täytyy lähteä, hän ajatteli. Hän yritti piristää Emmiä ja kaiveli sille laatikoistaan pikkusälää. Emmi rakasti hänen tavaroitaan ja hän ripotteli niitä sille kuin hyvä haltiatar taikasauvasta kultapölyä. Hänelle ne olivat yhdentekeviä esineitä, kännykänkuoria, lasikorviksia, melkein loppuun käytettyjä huulipunia, Kirsin kantamaa rihkamaa. Emmi otti lahjat vastaan silmät ilosta kimaltaen.

Toinen luku

- Mitä sun isä sanoo? Emmi kysyi.

- Se sanoo, että tosi hyvä juttu, Ronja vastasi.

Emmille piti antaa selkeitä vastauksia, että sen maailma pysyi kuosissaan. Piti uskotella, että juuri ne vastaukset olivat oikeita.

Isän ajatukset eivät todellakaan kiinnostaneet Ronjaa. Isä oli hillitty ja huomaavainen ja haki hänet autollaan kerran pari vuodessa, synttärinä ja joskus joulun alla. He menivät lähikaupunkiin, kävivät Rossossa syömässä ja ehkä elokuvissa. Leffateatteri varsinkin oli kätevä paikka, kun siellä ei tarvinnut puhua toiselle mitään.

Ronjakin oli isää kohtaan hillitty ja niin vaitelias kuin pystyi. Hän oli äänettömästi Kirsin puolella. Isä katseli mietteissään häntä, tytärtä jonka elämästä ja ajatuksista se ei tiennyt mitään, näki paksun ruskean tukan, isot vihertävät silmät ja leveän suun, joka hymyili useammin kuin tahtoikaan. Isä ei kuuluttanut hänen olemassaolostaan muulle maailmalle, isällä oli oma asiallinen perheensä.

He tapasivat aina jossain ulkona. Kirsi oli kuulemma esittänyt toivomuksen, että isä ei vierailisi Ainon luona. Miksiköhän? Ronja ei ollut tullut kysyneeksi sitä.

Eikä sitäkään, tapasiko isä häntä salaa. Vai kertoiko se joka tapaamisesta vaimolleen.

Ronja tiesi faktat. Kirsi ei ollut koskaan asunut isän kanssa. Isä oli silti toista kertaa naimisissa ja asui Lauttasaarella. Sen vaimon nimi oli Monica. Ammatiltaan isä oli graafikko eli suunnitteli mainoksia,

julisteita ja kirjojen ulkoasuja. Sillä oli oma toimisto. Ja vapaat työajat. Se taisi olla aika työhullu. Se näytti kivalta ja aika nuorekkaalta. Silläkin oli paksu, vaaleanruskea tukka. Sen nimi oli Petteri.

- Muuttaako sun isäkin Kirsin luo? Emmi kysyi.

- Tuossa nyt ei ole mitään järkeä, Ronja sanoi terävästi, ja Emmi kiepsahti hänen syliinsä kuin marakatti. Mutta ei leikkisänä vaan vähän toivottomana, kerjäsi häneltä viimeisiä hellyydenosoituksia.

- Emmi, mä kutsun sut kylään heti, kun se on mahdollista, Ronja lupasi.

- Saatko sä oman huoneen?

- Kyllä kai.

Kirsi oli monesti lupailut vaikka tähdet taivaalta saadakseen hänet hymyilemään. Ei sen kaikkiin juttuihin jaksanut uskoa. Mutta oma huone. Se oli mahdollista.

Ronja tiesi, ettei Emmi halunnut käydä missään kylässä, Emmillä oli ihan sairas himo kuulua perheeseen.

- Ehkä Aino ottaa mun tilalle jonkun uuden, Ronjalta karkasi. - Ehkä sä saat uuden siskon.

- Mä en halua mitään uutta! Emmi ärjäisi ja alkoi äkkiä vollottaa kovaa hänen korvaansa. Ronja kantoi Emmin Ainolle eikä yrittänyt lohduttaa tai paikkailla sanojaan.

Ronja tunsu itsensä petturiksi. Hän ei halunnut jättää Emmiä. Mutta tuskin hän saisi sitä mukaansa, vaikka pyytelisi. Hän ei ollut sen huoltaja.

Oli mahtavaa päästä pois tästä tuppukylästä. Loistava ajoitus. Ronja ei voinut uskoa tuuriaan. Oli tapahtunut asioita, joista Emmi ei tiennyt mitään. Muutama nolo juttu, nolatuksi tuleminen, joista ei ollut helppoa kertoa kenellekään.

Talvella Ronja oli joutunut luokkansa tyttöjengin silmätikuksi. Hän oli sattunut tanssimaan koulun diskossa väärän jätkän kanssa. Mistä hän olisi tiennyt, että poika

oli varattu tyttöporukan äänekkäimmälle eli Lotalle. Kalle ei ollut itsekään tiennyt siitä. Ei se Lotasta ollut kiinnostunut. Se oli hakenut Ronjaa tanssiin ja Ronja oli lähtenyt.

Ronja oli saanut muutaman ikävän sävyisen tekstarin, mutta poistanut ne kännykästä ja unohtanut. Kalle oli pyytänyt hänet iltakävelyille seuraavana perjantaina. He olivat istuneet R-kioskin portailla puhumatta juuri mitään. Seuraavalla viikolla Ronjan repusta oli pöllitty MP3 -soitin. Hän oli ilmoittanut siitä reksille. Lotan pokka ei ollut pitänyt. Tyttöjengi oli vastahakoisesti palauttanut soittimen.

Ronjaa oli yritetty leimata lunttariksi ja hänen nimissään oli kierrätetty lappuja ympäri luokkaa. Ronja oli kertonut kiusaamisesta luokanvalvojalle. Jengi oli kekseliästä. Ronjan nimissä oli tilattu mielenterveysseuran lehti ja Anttilan postimyynnistä tavaraa. Aino oli tulistunut ja selvittänyt jutun omin päin. Ronja oli saanut aikaan aselevon sillä, ettei valittanut pienistä. Jumppasalin pukuhuoneen ja tyttöjenvessan kohtaukset hän oli pitänyt omana tietonaan. Niellyt myrkyn. Olihan hänellä sentään Kalle.

Ronja lähti Kallen kanssa ulos silloin, kun tämä pyysi. Itse hän ei pyytänyt sitä koskaan, eikä odotellut sen puheluita. Hän kuunteli vinttihuoneen sängyllä soittimeensa ladattuja kappaleita, kävi kioskillä ostamassa karkkia ja lehtiä tai kävi rannassa lenkillä, milloin yksin, milloin Johannan kanssa. Se oli hyvää elämää, juuri sitä mitä hän tahtoi.

Kallella oli ruskeat silmät ja se kohteli häntä nätisti. He istuivat edelleen perjantai-iltaisina kioskin portailla. Hän tiesi tyttöjen laativan edelleen suunnitelmia hänen elämänsä sabotoimiseksi. Ne olivat soitelleet Kallelle, laittaneet huhuja kiertämään. Ronja ei vaivautunut

kiistämään mitään. Antoi niiden sotkea lyhtypylväitä ja pulpetinkansia keksityillä kirjainyhdistelmillään. Tännepähän jäisivät!

Kalle oli luvannut, ettei jättäisi kiusantekoa kostamatta. Ronja oli pyytänyt, että se antaisi olla. Se saattaisi kostaa liiankin näyttävästi. Niskan päällä oleminen voisi nopeasti muuttua alakynteen jäämiseksi.

Ronjasta oli kyllä kiva viettää viikonloppuja Kallen kanssa. Tuntui hyvältä, että se oli hänen jätkäkaverinsa. Se oli koulun arvostetuimpia poikia, niitä joiden mielipiteillä oli jotain merkitystä. Juttu oli vielä tuore ja hyvä niin. Kallelle tulisi häntä ikävä. Hän ei tunnustaisi mitään vastaavaa. Elämä oli muuttumassa, olisi järkevää erota sovussa.

Emmi tuli korvapuusti kädessä Ronjan luo. Se avasi telkkarin ja istui sen eteen, heijasi itseään ees taas kuten joskus pienempänä. Televisiossa keijuseikkailijat joutuivat kiperiin tilanteisiin, mutta selvisivät niistä viehkeästi elehtien, vihollisille keimaillen ja naisellisesti kihertäen. Ne värisyttivät siipiään, niiden silmät olivat vahvasti meikatut ja vinot. Hiukset liehuivat niskassa vihreinä, violetteina. Ronjaa ärsytti. Hän antoi telkun kuitenkin olla auki.

Vähän myöhemmin hän juoksi takki auki lähikauppaan, osti suklaapatukan Emmille ja pyysi laatikoita.

Kauppias pahoitteli, että banaanilaatikot oli ehditty viedä jo aamulla. Se löysi yhden, jossa oli ollut keksipaketteja.

Teki mieli kiittää kauppiasta. Kaikesta.

Se luulisi hänen ivaavan. Luulisi hänen käyttäneen koululaisen taskualennusta. Kiitos suklaapusuista, kiitos viivoittimista, sukkahousupaketeista, mandariineista. Ei hän ollut koskaan ottanut siltä mitään. Ronjan teki mieli

sanoa, että oli lähdössä pois, mutta hän ei avannut suutaan.

Paluumatkalla Ronja vilkaisi Johannan kotitalon ikkunoihin. Oliko se jo palannut koristreeneistä? Teki mieli mennä kertomaan uutinen sille heti, ja samalla pelotti mennä. Ihan kuin juttu olisi viimeistään silloin muuttunut todeksi, eikä sitä voisi enää peruuttaa.

Johanna oli pelastanut hänet monet kerrat. Se vaahtosi, ettei toisten tyhmyyksiä kannattanut jäädä suremaan. Vielä vähemmän kannatti muistella omia mokia.

Hesassa Ronja joutuisi pärjäämään ilman sitä.

Miksei hän pärjäisi? Piti kai luottaa lastenvalvojaan. Se ei päästäisi häntä Kirsin luo, elleivät Kirsin asiat olisi kunnossa. Tai ehkä Kirsistä oli tullut vähän parempi näyttelijä.

Ronjalla oli muutamia muistikuvia Kirsin vanhasta kodista. Ajasta kun hän oli asunut siellä sen kanssa. Hän muisti keittiön pöydän. Kirsi oli maalannut sen vaalealla turkoosilla. Pöydän yläpuolella oli roikkunut oranssi lampunkupu, ja sen oranssissa valokeilassa Ronjakin oli istunut, täysissä pukeissa keskellä yötä. Syystä jota hän ei muistanut, hän ei ollut uskaltanut nukahtaa. Hän oli tuijottanut ison lasimaljakon läpi Kirsin kasvoja, ne olivat keinuneet lasipinnalla, ja Kirsi oli muuttunut kalaksi, aukonut suutaan ja tuijottanut häntä silmiin. Kirsin katse oli pitänyt häntä siinä istumassa, hän ei uskaltanut liikahtaa, ei vaikka väsytti, silmissä oli rakeista hunajaa, joka sumensi kaiken mitä hän yritti katsella, hänellä oli nälkä ja jano ja pissahätä. Maljakossa nuokkui pari nuupahtanutta auringonkukkaa, terälehtiä oli varissut vahakankaalle. Hän pissasi housuun. Se tuntui ensin lämpimältä ja hyvältä, viirulliset sukkahousut vettyivät

nahkeiksi, ja sitten alkoi viluttaa, pissa vuoti hiljaa tuolinjalcoja pitkin lattialle.

Ronja oli rakastanut Kirsiä ihan hulluna. Äitiä. Ja Kirsi oli rakastanut hulluna häntä, omaa tyttöään.

Ronjan muutettua Ainon luo Kirsi ei ollut kutsunut häntä luokseen, ei ollut ottanut edes lomille viikonlopuiksi. Se oli sanonut asuvansa väliaikaisissa paikoissa, kutsuisi sitten kun saisi kunnan kodin, edes pienen. Missä se oli välillä majoillut? Hotellissako? Tuskinpa vaan. Jonkun miehen luona? Ronja ei saanut kysytyä, ei halunnut tietää. Hän ei kutsuja kerjäisi, mutta joskus se vielä kutsuisi hänet. Takaisin kotiin.

Nyt oli se joskus.

Ronja rakasti Kirsiä edelleen hulluna. Samalla tavalla hän ei rakastanut ketään toista.

Johanna oli Ronjan paras kaveri, mutta ystävyteen liittyi jotain vähän vaikeaa, Ronja ei aina tiennyt, oliko hän Johannan seurassa oma itsensä vai yrittikö olla sille mieliksi. Ja mitä hän oikeastaan ajatteli Johannan jutuista, nielikö hän ne sellaisinaan vai yrittikö vain olla ärsyyntymättä. Johanna liioitteli kaikkea niin hurjasti.

Ronjasta tuntui, että hän ei osannut olla sellainen kuin toiset toivoivat, eikä varsinkaan sellainen kuin Kirsi toivoi. Pitikö sellaista osata? Pitikö aina olla toisille mieliksi? Että ne varmasti tykkäisivät hänestä? Pienenä hän oli ollut ihan muuta kuin Kirsin unelmien vauva.

Aino oli sanonut, että Kirsillä oli nyt uusi elämä. Se ei ollut enää sairas. Se oli saanut levätä ja käydä amiksen ja se oli hankkinut työpaikan. Se työskenteli ravintolassa. Se oli valmis ottamaan Ronjan vastaan.

Mitä jos hän olisi sen mielestä edelleen yhtä rasittava?

Kun hän oli muuttanut Ainon lapseksi, talossa oli ollut kaksi murkkupoikaa. Toinen niistä oli jytisyttänyt sähköbassoa ja toinen pelannut kiihkeästi lätkeä,

muutaman vuoden päästä ne olivat jo lähteneet omilleen. Hän oli ollut perheen prinsessa. Aino oli omistautunut monta vuotta yksin hänelle. Hän oli rynnännyt koulusta kotiin varmistamaan, että Aino tosiaan oli siellä, valmiina kuuntelemaan hänen juttujaan. Se oli jaksanut kuunnella. Ronja oli pelleillyt ja kiusannut sitä, marissut ja vänissyt ja ollut rasittava, mutta se ei ollut suuttunut. Hän oli saanut raivareita, halunnut kaikkea kaikkea kaikkea tietämättä itsekään, mitä kaikkea. Kaikkea mitä muillakin oli, bratzeja, pleikkareita, turkooseja mokkasaappaita, saippuakuplia, pullaa, halauksia, äitiä, äitiä, äitiä, kaikkea ja vielä jotain enemmän.

Ainoa hänen ei ollut koskaan tarvinnut pelätä.

Ja mitä pelkäämistä Kirsissäkään oli? Ronjalla oli vain epämääräisiä muistoja ajalta, jona hän ei ollut ymmärtänyt mistään mitään. Hän oli ollut rasittava, huutava vauva, hänellä oli ollut koliikkia ja ihottumaa, hän oli väsyttänyt Kirsin perin juurin. Hän oli lähtenyt varhain liikkeelle, noussut seisomaan ja juossut vaappuen ja kiljuen sitä pakoon, kiipeillyt joka paikkaan ja pyristelty pois sen sylistä. Hän oli ollut huono nukkumaan, liian levoton ja malttamaton.

Mutta Kirsi oli rakastanut häntä.

Mitä siitä, että Kirsillä oli jäänyt lukio kesken, eikä se ollut päässyt edes kihloihin asti, hän oli hetken täyttänyt sen pään, hän oli ollut se huumaava vauvaolento, ihme joka rakastaisi sitä ehdoitta, täysillä. Kirsi oli uskonut vauvan pelastavan sen elämän, muuttavan kaiken hyväksi, vauva oli ollut sen hyvä haltijatar. Kirsi oli vienyt sen kouluunsa ja esitellyt sitä kavereille ja opettajille. Kaikki olivat ihastelleet vauvaa. Ja olleet salaa iloisia ja tyytyväisiä, vettei heille ollut sattunut samanlaista vahinkoa.

Aikamoinen kuorma toiveita ja odotuksia hintelän koliikkivauvan kannettavaksi. Vanhoissa vauvakuvissa Ronja huusi suu ammollaan, kurtisteli kulmiaan, pyöreä vatsa oli täynnä läiskiä kuin jonkun oudon valtakunnan kartta. Paksu musta tukka hänellä oli ollut jo syntymähetkellä. Ja poskessa tulipunainen mansikkaluomi.

Ainon luona kyläillessään Kirsi oli rutistanut hänet tulisesti syliinsä, suukotellut kasvot täyteen kuumottavia renkaita ja kuiskinut hänen korvaansa, miten hirveästi rakasti häntä. Kirsi oli rakastanut häntä jo sillä hetkellä kun hän oli syntynyt, oli rakastunut häneen ensi silmäyksellä.

Ainon ansiosta Ronja oli melkein unohtanut lapsuudestaan ne salaisimmat jutut, reisien polttelevan ihottuman, kutisevan päänahan ja nälän.

Aino oli sanonut, että Kirsi oli saanut hänet liian nuorena, sillä oli oma elämä vielä elämättä. Ehkä siitä oli silloin tuntunut, että Ronja oli pilannut sen elämän.

Mutta nyt Ronja ei takuulla pilaisi, ei enää! Kirsi halusi hänet luokseen ja hän halusi mennä. Ronja osasi laittaa ruokaakin ja siivota, osasi tehdä kunnan silmämeikin, värjätä hiuksia ja vääntää lettinutturoita, osasi imuroida, ommella nappeja ja paistaa lettuja ja kaikkea...

Kännykkä kilahti tekstiviestin merkiksi. Johanna kyseli, mennäänkö kylälle. Ronja ilmoitti lähtevänsä käymään ulkona ja pyysi Ainoa antamaan 10 euroa.

Aino oli tallettanut kaikki rahat Ronjan puolesta, Kirsin antamat viikkorahat ja isän lahjarahat. Yleensä Aino halusi tietää, mihin hän aikoi rahojaan käyttää. Nyt se vain nyökkäsi eikä kyselty, antoi sen verran kuin hän pyysi.

- Mä lähden siis lauantaina? Ronja varmisti.

Vajaan viikon päästä? Heti kevätjuhlan jälkeen?

Aino vahvisti asian ja lupasi saattaa asemalle. Lähtöä ei kannattaisi lykätä nyt kun päätös oli tehty.

Enää muutama lyhyt päivä aikaa olla Johannan kanssa.

- Älä sitten viivy pitkään, meidän pitää vielä jutella kaikesta... miten tästä eteenpäin... ja odota hetki, Kirsi aikoi soitella sulle tänään, se kertoo vielä...

- Kirsi asuu Aurinkolahdessa, Ronja keskeytti. Missä muualla Kirsi voisi asua? Aurinkolahti. Sana maistui hyvältä. Tuli mieleen auringonsilta ulapalla, jossakin venelaitureiden takana, korkeiden kerrostalojen välissä. Helsingin Vuosaarella oli sen niminen paikka.

- Niin asuu, Aino sanoi. - Siinä on yläaste ihan sen uuden kodin lähellä, sinä voit jatkaa syksyllä koulua siellä.

Kirsi oli järjestänyt kaiken valmiiksi. Puhelimessa sen ääni kuulosti iloiselta, sitä nauratti kaikki mitä Ronja sanoi.

Kolmas luku

Johannalle oli kamalan vaikea kertoa asiasta. Yhtäkkiä Ronjaa hävetti. Ihan kuin hän olisi valmistellut tätä salaa. Vaikka mistä hän olisi voinut tietää, milloin lastenvalvoja antaisi hänelle lähtöluvan.

- Mä muutan. Sitten me ei enää nähdä kovin usein.

- Miten niin sä muutat? Johanna tarrasi hänen käsivarteensa, sen huulet olivat lähellä hänen poskeaan. Ronja tunsu hiusgeelin tahmean, hedelmäisen tuoksun. He olivat vielä jälleennäkemisen halauksessa, sillä hänen oli pakko sanoa asia heti.

- Muuttaako Ainokin? Johanna kysyi.

Ronja ravisti päätään.

- Vain mä. Kirsi haluaa minut luokseen. Mähän sanoin, että se haluaa!

Johanna katseli häntä.

- Oletko sä sitten varma, että haluat mennä? Asumaan sen kanssa?

- Totta kai haluan, Ronja melkein huusi. - Miten sä voit kysyä tuollaista? Miksi te kaikki jauhatte sitä samaa virttä? Tietysti jokainen haluaa asua äitinsä kanssa.

- Mä en ole ihan varma, Johanna virnisti.

- Kyllä säkin haluat, Ronja sanoi. Sä et tiedä muusta elämästä, siksi sä sanot noin.

Johanna asui kaksin äitinsä kanssa. Se oli äitinsä silmäterä - ja sitä se juuri inhosi. Kun Johanna oli pieni, äiti ei päästänyt sitä kenenkään luo leikkimään, eikä ainakaan yksin puistoon, vastahakoisesti se oli antanut luvan mennä synttäreille tai retkille, ja aina se oli

keksinyt verukkeita, miksi Johannan piti jäädä kotiin. Äiti pelkäsi sen saavan kylästä flunssan, jäykkäkouristuksen tai lavantaudin tai muuten vain pahoja vaikutteita.

Johannalle Ronjan ilmestyminen samaan päiväkotiryhmään oli ollut yhtä räjäyttävä kokemus kuin Ronjalle se, että Johanna oli liimaantunut hänen kylkeensä ja halunnut hänen ystäväkseen.

Johannalla ei ollut ollut kaveria ennen Ronjaa, ja siksi sen äiti oli ensin ilahtunut, kun Ronja oli tullut niille, alkanut suin päin leikkiä Johannan kanssa ja vaihdella sen kanssa koruja ja pinnejä, kiiltokuvia, tarroja ja myöhemmin vaatteitakin. Ronja oli saanut kalpean Johannan nauramaan. Johannan äiti oli kuullut, että Ronja asui Ainon luona, oli alkanut udella tarkempia tietoja hänestä, eikä pitänyt kuulemastaan. Se oli huomannut, että Ronja käytti Johannan T-paitoja kuin omiaan. Sitä harmitti, kun Ronja tiesi Johannan asioista, koulusta, pojista, inhokkिलistoista ja kaikesta enemmän kuin se itse tiesi.

Johannalla oli upea huone, siellä käydessään Ronja toivoi voivansa jäädä sinne, muuttaa sen taikasauvan räpsäytyksellä omakseen. Laskosverho ikkunassa, kookkaita viherkasveja, valkoinen lipasto ja kampauspöytä, oma telkkari oheislaitteineen, käsinsolmittu villamatto. Silti Johanna odotti eniten maailmassa sitä, että pääsisi muuttamaan kotoa pois. Saisi asua yksinään ja elää siten kuin halusi.

Johannalle kaikki muu tapahtuikin sormia napsauttamalla. Se kulki äitinsä kanssa kaupungilla, juuri siihen tapaan kuin Ronja oli aina haaveillut kulkevänsä, ja sai kaiken, mitä keksi haluta. Johannalle ilmestyi uusia kännyköitä ja digikameroita, ihan kuin niitä olisi voinut taikoa omakseen huutamalla toiveensa johonkin kaivoon.

Aino ei koskaan lähtenyt Ronjan kanssa asioille huvikseen, eikä se todellakaan kulkenut korvakoru- ja kosmetiikkahyllyjä pitkin, ei kokeillut huvikseen Miss Sixty -farkkuja, ei antanut Ronjan sovittaa paitoja ja huppareita. Hän sai järkeviä vaatteita, sellaisia joita todella tarvitsi: talvisaappaat, pipon, juhlamekon. Johanna sai kaikkea järjetöntä. Johannan ansiosta Ronjallakin oli huippudesign-farkut. Ne olivat käyneet Johannalle väljiksi, ja se oli tuupannut ne hänelle.

Johanna ei piitannut siitä, mitä sai. Se halusi aina jotain enemmän.

Ronjasta oli ihanaa astua hetkeksi Johannan sokerihuurteiseen elämään, heittäytyä pehmeälle vuoteelle tai upota vaaleanpunaiseen laiskanlinnaan, mutta aina sen äiti keskeytti heidän juttunsa. Muistutti läksyistä ja kotiintuloajoista, muistutti siitä vaaleanpunaisesta kuplasta, jossa Johannan piti elää. Sai Ronjan tuntemaan itsensä rumaksi ja vieraaksi, kutsumatta tulleeeksi. Vääränlaiseksi ystäväksi.

- Sun äiti on tyytyväinen, Ronja arveli.

- Hullu! Se ei saa olla tyytyväinen, jos mä olen täysin maassa, Johanna puuskahti.

- Älä sano mua hulluksi, Ronja sanoi muka uhkaavasti ja kävi leikillään Johannan kimppuun.

Ehkä hänellä oli tavallaan helpompaa: Aino oli hienotunteisempi, antoi hänen olla omissa oloissaan ja ajatuksissaan. Hänen ei tarvinnut pelätä, että Aino lukisi salaa hänen päiväkirjojaan tai aineitaan.

Tärkeintä oli silti, että Johannalla ja Ronjalla oli hauskaa yhdessä. Älytöntä, mieletöntä, hulvatonta, posketonta. Ronjan mielessä käväisi, oliko hän tosiaan ihan hullu, kun lähtisi äidin luo ja jättäisi koko tutun elämänsä, huolella rakennetun. Aino, Emmi, Johanna,

Kalle. Liian monta hyvää tyyppiä. Hänen ei ollut helppo tutustua ihmisiin.

Mitä jos Hesassa ei olisikaan sellaista kuin hän oli haaveillut ja kuvitellut? Hän ei löytäisi sieltä toista Johannaa. Ei toista Kallea. Ei ehkä ketään muutakaan kaveria. Koulussa joutuisi pärjäämään ihan yksin.

- Mitä Kalle sanoo? Johanna kysyi.

- Mitä se voi sanoa? Ronja vastasi kirpeästi. - Ei se mua omista.

- Sille tulee ikävä, Johanna ennusti.

- Sitten tulee.

Vaikka hän oli jo luokitellut Kallen asioihin, jotka eivät häntä kirpaise, se kirpaisi kuitenkin. Kalle jäisi tänne ja löytäisi uuden tyttökaverin ja hänellä ei olisi ketään.

Paitsi Kirsi. Äiti, Oma perheensä. Yksi leima haalistuisi hänen otsastaan. Sijoituslapsi. Huostaanotettu. Hänen ei tarvitsisi enää selitellä, miksi ei asunut oman äitinsä luona. Ei tarvitsisi keksiä lumoavia tarinoita. Kukaan ei kyselisi, ei tinkaisi kertomaan, ei vaatisi selittämään.

- Syksyllä sulla on siellä uusi luokka, jossa on ainakin kymmenen jätkeä tai enemmänkin, varmasti yksi niistä on sun arvoinen, Johanna sanoi. - Ja kymmenen kertaa upeampi kuin Kalle.

- Älä viitsi, Ronja pyysi. Ei tiennyt, vitsailiko Johanna. Se kuulosti aika kateelliselta.

- Ehkä mäkin muutan joskus Hesaan, Johanna sanoi mieltäväisenä.

- Miten sä saisit äitisi puhuttua ympäri?

- Mulla on keinoni, Johanna virnisti.

- Sun äiti ei ikinä suostu muuttamaan sinne, Ronja arveli.

- Paitsi jos sen on pakko, Johanna sanoi uhmakkaasti. - Olen aina haaveillut Kallion ilmaisutaidon lukiosta.

Sen silmissä kipinöi siihen malliin, että se saattaisi toteuttaa unelmansa. Ystävyiden takia, jos ei muuten.

Mutta ainakin aluksi Ronjan olisi pärjättävä kaksin äidin kanssa, äidin jota hän ei sittenkään kovin hyvin tuntenut. Hetken hän ajatteli raivoissaan, että miksi kaiken piti tapahtua nyt, kun hänellä oli oma selkeä elämänsä. Viikonloppuisin kuljettiin Johannan tai Kallen kanssa Kouvolassa ja oltiin vapaita ja villedä, arki-iltaisina pelattiin pingistä ja biljardia, popsittiin irtokarkkeja, kuunneltiin radion musakanavia ja katseltiin tietokoneelta leffoja.

- En mä oikeastaan tiedä, olenko iloinen vai en, Ronja sanoi. - En usko koko asiaa. Yksi sosiaaliantta sanoi mulle kerran, että tuskin Kirsi saa mua takaisin vaikka kuinka haluaa. Sijoitusta on niin vaikea purkaa. Olin jo tottunut elämään sen haaveen kanssa. Kyllä mun täytyy nyt kokeilla, tuleeko siitä mitään. Sä tulet sitten heti käymään siellä Aurinkolahdessa.

- Aurinkolahti, kuulostaa siltä kuin se olisi jossain Aurinkorannikolla, Johanna naurahti. - Oletko sä varma, ettet muuta saman tien Espanjaan?

- Voinhan mä ehdottaa sitä äidille, Ronja nyökkäsi.

Sinä iltana he eivät aikoneet murehtia asiaa enempää. Alkoi sataa. He ostivat pullon omenalimsaa ja menivät Johannan luo. Johanna kaivoi tyynynsä alta karkkikätkön ja tarjosi Ronjalle lohkeilleita Marianne-karkkeja ja nahkeita jogurttianaksia. He puhuivat ja nauroivat musakanavien päälle.

Neljäs luku

Ronja, Johanna ja Kalle ajoivat bussilla Kouvolaan, vaikka oli torstai. Yleensä he kävivät kaupungissa vain lauantaisin. Kalle ihmetteli, kun tytöt olivat niin vakavia ja juhlallisia.

Joose istui samassa bussissa ja oli isosta putkikassista päätellen matkalla urheiluharkkoihin.

- Hyvä hyvä, Ronja kuiskasi Johannalle.

Johanna oli pitkään kärkkynyt Joosea. Ihme ettei niiden välille ollut syntynyt säpinää, kumpikin pelasi intohimoisesti korista niin kuin suurin osa kylän nuorista. Ronja oli melkein ainoa, joka ei ollut saanut koriskipinää. Joose taas oli urheilijana moniottelija, se kävi monta kertaa viikossa kaupungissa jääkiekon ja karaten takia.

Kalle istui Ronjan vieressä vihreässä pusakassaan ja puristi hänen kättään. Se suukotteli hänen kaulaansa. Ronja tiesi, että asia pitäisi sanoa heti. Muuten Kalle syyttäisi pimittämisestä.

- Kalle.

- Mmm. Mitä kulta?

- Mä muutan asumaan Kirsin luo.

- Sehän on tosi kivaa, Kalle havahtui.

- Ethän sä edes tiedä, missä Kirsi asuu, Johanna puuttui puheeseen.

- Niin, missä sitten?

- Aurinkolahdessa. Vuosaarella. Hesassa.

- Ja sä meinaat muuttaa sinne? Kalle kavahti pystyyn.

- Koska?

- Kevätjuhlan jälkeen.

Kalle luuli Ronjan laskevan leikkiä.

- Parin päivän päästä?

- Ei multa ole kysytty, Ronja sanoi. - Ainon mielestä on parempi lähteä heti kuin vitkutella sitä.

Joose kääntyi viereiseltä penkiltä juttelemaan jotain Johannalle. Kalle ja Ronja istuivat puhumattomina. Ronja katseli kuvaansa ikkunasta. Ripsien ja huulten kaaria. Hän tiesi, että Kalle oli loukkaantunut.

- En mä sitä sun kiusaksesi keksinyt.

- Et niin, Kalle myönsi, mutta äänensävy paljasti sen ajattelevan niin.

Se katsoi häntä ja sen silmät kiilsivät. Ronja säikähti. Kalle ei voinut itkeä, se ei itkenyt ikinä.

- Sä et tajua, mitä sä merkitset mulle, Kalle sanoi.

- Kyllä mä varmaan tajuan.

- Sä olet ensimmäinen mun tuntema tyttö, joka ei ole ripustautunut muhun, Kalle sanoi.

Ronja ei kommentoinut. Ei hän ollut pitänyt meteliä heidän seurustelustaan. Tyttöjengi piti huolta siitä, että kaikki tiesivät muutenkin.

Hän ei yleensä halunnut ripustautua keneenkään. Kalleen hän ei olisi edes uskaltanut. Hän oli aavistanut, että jokin heidät kumminkin erottaisi.

- Sä et voi jättää mua, Kalle sanoi.

- Enhän mä ole sua jättämässä, Ronja vastasi nopeasti.

Muuton jälkeen seurustelu ei olisi samanlaista, niin kuin ei myöskään hänen ja Johannan ystävyys. Maantiede oli julmaa.

- Me eletään nykyaikaa, Ronja muistutti. - Kännykät on keksitty, galleriat ja mese ja kaikki.

- Mä vihaan koneita, mä haluan nähdä sut kasvoista kasvoihin ja pitää sua kädestä, Kalle valitti.

- Viikonloppuisin voi matkustella, Ronja sanoi.